

DANSK CENTER
FOR HERREGÅRDSFORSKNING

Kulturudvalget
KUU alm. del - Bilag 138
Offentligt

Kulturudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

Gammel Estrup 15. februar 2007

Invitation til konference om de danske herregårdes fremtid

På Dansk Center for Herregårdsforskning, der er et samarbejde mellem Aarhus Universitet, Arkitektskolen Aarhus, Nationalmuseet og Gammel Estrup – Jyllands Herregårdsmuseum, har vi som tidligere år arrangeret en konference, hvis omdrejningspunkt er de danske herregårde.

Denne gang har vi – med udgangspunkt i temaet herregårdenes fremtid – sammensat et program, der forhåbentligt kan have interesse for folketingets kulturudvalg, hvorfor vi hermed sender en invitation til udvalget i håbet, om at der vil være interesse for at deltage i konferencen.

Med venlig hilsen

Pernille Roholt
Dansk Center for Herregårdsforskning

DANSK CENTER
FOR HERREGÅRDSFORSKNING

De danske herregårdes fremtid
- Ved Dansk Center for Herregårdsforskning

Scandic Bygholm Park den 26. april 2007

De danske herregårde er andet – og langt mere – end de storslåede hovedbygninger. De er enestående fysiske helheder, der udover hovedbygningen består af ladegårde, drifts- og avlsbygninger, såvel som haveanlæg med righoldige inventarer af lysthuse og skulpturer og ikke mindst landskaber med levende hegn, enge og lystskove. De danske herregårde repræsenterer således ganske uomtvistelige arkitektoniske, landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Den samfundsmæssige udvikling i det 20. århundrede har imidlertid bevirket, at det økonomiske grundlag for mange danske herregårde har ændret sig radikalt; ændrede produktionsforhold har medført, at de oprindelige avls- og driftsbygninger ofte ikke længere er anvendelige i den moderne produktion, hvorfor mange af disse bygninger nu står tomme hen. Behovet for at prioritere investeringerne har bevirket, at vedligeholdelsen af plejkrævende haveanlæg og store, tomme bygningsanlæg ofte må tilsidesættes til fordel for investeringer i godsdriften – og i denne proces går store værdier tabt.

Fremvæksten af den moderne oplevelsesøkonomi gør det muligt at udnytte herregårdenes herlighedsværdier og den følelsesmæssige appel til den brede befolkning – og kan således siges at repræsentere et bud på fremtidige indtægtsmuligheder for de herregårde, som evner og ønsker at udnytte den. Heller ikke indtoget i oplevelsesøkonomiens rækker er imidlertid omkostningsfrit for alle herregårde – ændringer af gamle, tomme bygninger, tilpasninger af haveanlæg og hovedbygninger kan bevirke, at historiens spor og de kulturhistoriske værdier forsvinder.

Kort sagt står de danske herregårde i en situation, hvor der skal tages stilling til, hvordan det fremtidige økonomiske grundlag sikres – og hvordan det gøres på en måde, så de kulturhistoriske værdier i videst muligt omfang sikres. Fordi herregårdene rummer og repræsenterer værdier, der rækker udover den enkelte familie eller herregård, er det en situation, vi som samfund må forholde os til: ikke fordi alt kan eller skal bevares – men fordi herregårdenes betydning for lokalsamfundene og for den fælles erindring er så betragtelig, at den fortjener, at udviklingen ikke går upåagtet hen.

I lyset af den eksisterende situation ønsker *Dansk Center for Herregårdsforskning* – velvidende, at vejen til helvede er brolagt med gode intentioner – ikke desto mindre at sætte fokus på de muligheder og udfordringer, som fremtiden rummer for de danske herregårde; og vi vil derfor gerne invitere alle interessere til at deltage i en konference, der sætter fokus på dette spændende område.

Med venlig hilsen

Britta Andersen
Bestyrelsesformand

Praktiske oplysninger:

Deltagelse i konferencen koster 985,- kr. per person og inkluderer foredrag og forplejning.

Sidste frist for tilmelding og betaling er **onsdag den 21. marts 2007** på Herregårdsmuseets konto 7260 202285-6 i Djurslands Bank eller postgiro 9570 504 7439. Mærk DCH.

Desuden bedes man melde sig til hos sekretariatsmedarbejder Pernille Roholt på mail pr@gammelestrup.dk eller tlf. på 8648 3001.

Der vil være mulighed for overnatning på Scandic Bygholm Park. Ønskes overnatning bedes det meddelt til Pernille Roholt, så formidler vi gerne kontakten.

Spørgsmål kan rettes til Pernille Roholt på ovenfor nævnte telefonnummer eller mail.

DANSK CENTER
FOR HERREGÅRDSFORSKNING

Program

- 9.00 – 9.15: **Indregistrering**
- 9.15 – 9.20: **Velkomst**
- 9.20 – 9.40: **Storlandbrug og kulturværdier**
v/ cand.agro. Michael Brockenhuus-Schack
- 9.40 – 10.00: **Diskussion**
- 10.00 – 10.20: **Kaffepause**
- 10.20 – 10.40: **Tirsbæk – mellem landbrug og oplevelsesøkonomi**
v/ Godsejer Hans Henrik Algreen-Ussing
- 10.40 – 11.00: **Diskussion**
- 11.00 – 11.20: **Kaffepause**
- 11.20 – 11.40: **Oplevelsessamfundet – de danske herregårde og den lokale identitet**
v/ mag. art. Luise Skak-Nielsen
- 11.40 – 12.00: **Diskussion**
- 12.00 – 13.30: **Frokost**
- 13.30 – 13.50: **Herregårdenes bygninger – bevaring, forandring eller forfald?**
v/ M.A.A. Peter Brogaard
- 13.50 – 14.10: **Diskussion**
- 14.10 – 14.30: **Kaffepause**
- 14.30 – 15.30: **Dutch policy-making and its results regarding the preservation of historic buildings and listed objects**
v/ Drs. Ubbo Friso Hylkema
- 15.30 – 15.50: **Diskussion**
- 15.50 – 16.10: **Kaffepause**
- 16.10 – 16.30: **Orientering om www.danskeherregaarde.dk**
v/ Museumsdirektør Britta Andersen, Gammel Estrup – Jyllands Herregårdsmuseum
- 16.30 – 16.50: **Diskussion**
- 16.50 – 17.00: **Opsamling og afslutning**
v/ Museumsinspektør Mikkel Venborg Pedersen, Nationalmuseet

DANSK CENTER
FOR HERREGÅRDSFORSKNING

De danske herregårdes fremtid

Storlandbrug og kulturværdier

v/ cand.agro. Michael Brockenhuus-Schack

De danske herregårde har sat deres præg på det danske landskab i århundreder. Dette – såvel som de arkitektoniske kulturværdier, som mange herregårdes avls- og driftsbygninger rummer – bevirker, at der ligger en række udfordringer i at integrere hensynet til herregårdenes natur- og kulturværdier i en moderne landbrugsproduktion. Godsejer Michael Brockenhuus-Schack fortæller om muligheden for at kombinere respekten for de landskabelige og kulturelle værdier med den moderne landbrugsdrift.

Tirsbæk – mellem landbrug og oplevelsesøkonomi

v/ Godsejer Hans Henrik Algreen-Ussing

Herregården Tirsbæk har gradvist taget hul på oplevelsesøkonomiens muligheder. Der drives stadig land- og skovbrug på stedet, men oplevelsesøkonomien har gjort sit indtog: Utidssvarende avlsbygninger, der ikke kan udnyttes i landbrugsdriften, lejes i dag ud til virksomheder, mens skoven udlejes til ledertræning, virksomhedsdage og events. Godsejer Hans Henrik Algreen-Ussing fortæller om udviklingen på Tirsbæk og arbejdet for at sikre, at oplevelsesøkonomiens indtog ikke sker på bekostning af herregårdens store kulturværdier.

Oplevelsessamfundet – de danske herregårde og den lokale identitet

v/ mag. art. Luise Skak-Nielsen

Velfærdssamfundet, bilismen og en trængt driftsøkonomi var kræfter, der i 1960'erne åbnede flere herregårdsporte. Fænomenet spredtes, men først med 90'ernes oplevelsesøkonomi fik godsernes store bygningsmasse, arealer og herligheder et nyt reelt økonomisk potentiale som ramme for oplevelser og drømme - et marked i eksplosiv vækst. Mange herregårde er i dag involveret i en eller anden form for oplevelsesøkonomi. Luise Skak-Nielsen fortæller om markedets udvikling, forskelligheder, kompleksitet og relationer mellem oplevelsesøkonomi, gods og lokalområde.

Herregårdenes bygninger – bevaring, forandring eller forfald?

v/ M.A.A. Peter Brogaard

Mange danske herregårdsejere står i dag i en situation, hvor det kan være vanskeligt at udnytte og vedligeholde hele bygningsmassen. Mange avls- og driftsbygninger står tomme hen, mens de gamle hovedbygninger ofte kræver en vedligeholdelsesmæssig indsats, der ikke altid står mål med herregårdens økonomiske grundlag. Peter Brogaard, M.A.A., fortæller – med baggrund i sine erfaringer fra arbejdet på en række danske herregårde – om balancegangen mellem bevaring af bygningernes kulturarvs værdier og funktionsændringer, der kan sikre bygningernes fremtidige rentabilitet.

Dutch policy-making and its results regarding the preservation of historic buildings and listed monuments

By Dr. Ubbo Friso Hylkema

Holland has traditionally had a quite different approach to the conservation of historic buildings and monuments than Denmark. Since the 19th century, it has been part of official government policy to accept political and financial responsibility for the maintenance of historic buildings and cultural environments. As a result of this approach, a number of instruments, guidelines and institutions have been developed, especially after World War II, with the common goal of ensuring the best possible care and maintenance of historic buildings. Dr. Ubbo Friso Hylkema – president of The Netherlands Culture Network and former chief executive at The Netherlands Department for Conservation of the Built Heritage will give a talk on the administrative and fiscal guidelines that form a crucial part of the preservation system in Holland.

Orientering om www.danskeherregaarde.dk

v/ Museumsdirektør Britta Andersen, Gammel Estrup – Jyllands Herregårdsmuseum

På Dansk Center for Herregårdsforskning har man siden Centrets oprettelse arbejdet på at kortlægge samtlige danske herregårdshelheder og formidle denne viden på internettet. Centrets bestyrelsesformand museumsdirektør Britta Andersen fortæller om projektet og dets anvendelsesmuligheder.